

TRIO VARIABLE VARIABLE TRIO

.....

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ

AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Sreda, 27. november 2024, ob 19.00
Wednesday, 27 November 2024, 7.00 pm
Viteška dvorana / Knights' Hall, Križanke

4. koncert Konservatorija Vincenzo Bellini iz Catanie
4th Concert by Conservatorio Vincenzo Bellini di Catania

TRIO VARIABLE VARIABLE TRIO

CARMELO DELL' ACQUA, klarinet / *clarinet*

GAETANO ADORNO, viola

MARIAPIA TRICOLI, klavir / *piano*

.....

Program / Programme:

Wolfgang Amadeus Mozart: Trio v Es-duru, K. 498,
»Kegelstatt« / *in E-flat major, K. 498, »Kegelstatt«*

Max Bruch: Osem skladb za klarinet, violo in klavir, št. 5,
op. 83 / *Eight Pieces for Clarinet, Viola, and Piano, No. 5*
Op. 83

Carl Heinrich Carsten Reinecke: Trio za klavir, klarinet in
violo, op. 264 / *for Piano, Clarinet, and Viola, Op. 264*

.....

Luči se zatemnijo. Številni glasbeniki se hitro postavijo na svoja mesta pred notnimi stojali. Po ritualu uglasovanja vstopi dirigent v fraku, stisne roko prvi in drugi violini ter se postavi prednje. Orkester je pripravljen, da s svojimi notami razsvetli gledališče. A nocoj ne bo tako.

Čeprav se nam zdi drugače, je komorna zasedba najpogostejša in najstarejša oblika, ki prežema zgodovino glasbe od konca 16. stoletja do sodobne dobe. Izraz komorna glasba označuje velikost ansambla in kraj izvajanja. Gre za repertoar majhnih sestavov, ki se poimenujejo glede na število sodelujočih glasbenikov; tako je trio skupina treh glasbil, v našem primeru klarineta, viole in klavirja. Na začetku so bila komorna dela namenjena

domačemu, zasebnemu okolju, z omejenim in izbranim številom poslušalcev (kot v primeru Mozartovega Tria na programu). Z Ludwigom van Beethovnom komorna glasba pride v gledališča in dobi osrednjo vlogo v koncertnih sezonah. Medtem ko skladatelji pri pisanju za orkester uporabljajo posebne barve inštrumentov za ustvarjanje zvočnih zmesi, pri komornih delih skladatelji po navadi ne pišejo unisono, ampak dajejo prednost dialektičnemu razmerju med inštrumenti. Nocojšnji program sestavljajo nekatere med najbolj dovršenimi skladbami, ki izpostavljajo izrazne in barvne vidike komorne zasedbe.

Naše potovanje se začne v razkošnih dunajskih salonih ob koncu 18. stoletja. Nahajamo se v hiši priznanega botanika Nikolausa Josepha von Jacquina. Sredi večera vstopi hčerka gostitelja, Franziska, talentirana pianistka, učenka izjemnega maestra: **Wolfganga Amadeusa Mozarta** (1756–1791). Maestro uglaši violo, medtem ko virtuoz Anton Stadler pripravi klarinet. Ansambel izvaja Mozartovo skladbo, ki je bila posebej napisana za to priložnost: **Trio v Es-duru K. 498**, znan tudi kot **»Kegelstatt«** (naslov izvira iz anekdote, da naj bi Mozart skladbo napisal med igro kegljanja). Skladatelj se poigrava s tradicionalnimi oblikami. Pričakovali bi v prvem stavku *Allegro*, vendar se skladba začne z *Andantejem* bolj intimnega in kontemplativnega značaja. Drugi stavek ni tradicionalni počasni stavek, ampak zmerno hitri *Menuet*, zadnji pa ni *Allegro*, ampak *Rondeaux* v obliki AB-AC-AD-A, kjer A predstavlja ponavljajočo se temo, ki jo prekinjajo kontrastni glasbenimi segmenti.

Max Bruch je o svojem sodobniku Johannesu Brahmsu dejal: *»Čez 50 let bo njegova slava sijala kot slava najbolj izjemnega skladatelja vseh časov, medtem ko bom jaz ostal v spominu le po Violinskem koncertu v g-molu.«* Max Bruch se je zavedal skromnega mesta, ki si ga je izbral v glasbenem obzorju svojega časa in v pogovoru iz leta 1907 pojasni: *»Moral sem preživljati družino in vzgajati otroke. S svojimi skladbami sem moral služiti denar. Zato sem bil prisiljen pisati prijetna in preprosto razumljiva dela. Vedno sem pisal dobro glasbo, tako glasbo, ki se je prodajala.«* V to kategorijo spada tudi njegov cikel **Osem skladb za klarinet, violo in klavir, op. 83**. Za pisanje tega cikla se je zgledoval pri Schumannovih pravljličnih zbirkah, napisal pa ga je za svojega sina Maxa Felixa Brucha, ki je bil dober klarinetist. Med stavki izstopa peti, *Rumänische Melodie*. Na klavirskih akordih viola razvije romunsko ljudsko melodijo, ki jo nato prevzame klarinet. Skladatelj je poleg treh inštrumentov želel tudi harfo, ki pa se je izkazala za problematično, saj je bilo najmanjše harfista zelo drago. Zato je Bruch vključil part harfe v klavirski del. Kasneje je pojasnil, da je bil inštrument bistven, še posebej v tej skladbi. Razloženi akordi na klavirju posnemajo zvok harfe, katere barva nas spominja na zvoke vzhodne Evrope. Struktura skladbe je preprosta. Gre za prosto pisanje, ki želi priklicati v spomin ljudske melodije. Delo je v ternarni obliki (A-B-A), kjer sta dela A in B tematsko ločena: Bruch v A delu predstavi počasno in melanholično melodijo, bogato z okraski in kromatiko, ki vzbujajo orientalske podobe. Del B prinaša stilistični kontrast, v katerem Bruch raziskuje večjo čustveno inten-

živnost, z dinamičnim vzponom, ki doseže vrhunec z dramatičnimi poudarki, nato pa se povrne k miru z reprizo dela A.

S ***Triom za klavir, klarinet in violo, op. 264*** se premikamo na začetek 20. stoletja, natančneje v leto 1903. **Carl Heinrich Carsten Reinecke** je bil skladatelj, pianist in dirigent, ki je sledil nemškemu klasicizmu in romanticizmu. Trio odraža te vplive, saj združuje strogo obliko z melodičnim in harmoničnim bogastvom. Prvi stavek sledi tradicionalni sonatni obliki. Klarinet predstavi začetno temo, ki jo podpre klavir, medtem ko viola vstopi z drugo bolj nežno in melanholično tematsko idejo. Drugi stavek nosi ime *Intermezzo* in je pravzaprav izrazito liričen, kjer prehaja glavna melodija iz enega inštrumenta v drugega v nenehnem dialogu. Ta del ima intimen značaj, ki poudarja izrazne možnosti klarineta in viole, medtem ko klavirski arpeggi ustvarjajo sanjavo vzdušje. Tretji stavek, v obliki scherza, ima igriv značaj, ki se kaže v zapleteni ritmični teksturi med inštrumenti. Ta stavek prekine lirično in kontemplativno vzdušje prvih dveh in prinese trenutek lahkotnosti in veselja. Zaključni stavek nadaljuje energijo prejšnjega, a z bolj veličastnim tonom. Reinecke uporablja skrajšano, kompaktnjšo strukturo sonatne oblike. Prva tema je energična in ritmična, druga pa bolj lirična, vendar ohranja občutek impulza v skrajnih frazah, ki nas vodi v končnem vzponu do climaxa.

Davide Pulvirenti

.....

Trio Variable je zasedba treh priznanih glasbenikov in interpretov z bogatimi izkušnjami, ki jih združuje skupno zanimanje za komorno glasbo. Mariapia Tricoli, Gaetano Adorno in Carmelo Dell'Acqua so svojo glasbeno izobrazbo izpopolnili na prestižnih ustanovah, kot so Akademija za glasbo Guido Chigi iz Siene, Mozarteum iz Salzburga, Mednarodna akademska fundacija v Imoli »Inconti con il Maestro«, in z mojstri Sergiom Perticarolijem, Michelejem Marvullijem, Amedeom Baldovinom, Richardom Stoltzmanom, Roccom Filippinijem, Sergejem Giršenkom, Antonyjem Payem, Pierom Narcisom Masijem, Gervasom De Peyerjem, Alfredom Prinzem, Chantalom De Buchyjem, Brunom Caninom, Andrewem Marrinerjem in Antoniom Ballistom

Glasbeniki Tria Variable so sodelovali na pomembnih prireditvah in glasbenih predstavah v različnih mestih v Italiji in v tujini, in sicer v Avstriji, Nemčiji, na Nizozemskem, na Irskem, v Belgiji, Rusiji, Španiji, na Češkem, v Romuniji, na Madžarskem, na otoku Gran Canaria, v Franciji, Paragvaju, Argentini, Avstraliji, kjer so premierno odigrali skladbe Marca Bettaja, Alda Clementija, Francesca Pennisija, Alessandra Solbiatija, Giovannija Sollimaja.

Maria Pia Tricoli, Gaetano Adorno in Carmelo Dell'Acqua so prejeli več nagrad na državnih in mednarodnih tekmovanjih in so profesorji na Konservatoriju Vincenzo Bellini iz Catanie.

The **Variable Trio** is the result of the coming together of three musicians of recognised and refined experience, born out of their shared interest in the chamber music repertoire. Maria Pia Tricoli, Gaetano Adorno and Carmelo Dell'Acqua have trained at prestigious institutions such as the Accademia Musicale Chigiana in Siena, the Mozarteum in Salzburg and the Academy Foundation »Inconti con il Maestro« in Imola, with teachers including Sergio Perticaroli, Michele Marvulli, Amedeo Baldovino, Richard Stoltzman, Rocco Filippini, Sergey Girshenko, Antony Pay, Pier Narciso Masi, Gervase de Peyer, Alfred Prinz, Chantal de Buchy, Bruno Canino, Andrew Marriner and Antonio Ballista.

The members of the Variable Trio have taken part in important festivals and musical productions in various cities in Italy and also abroad - in Austria, Germany, the Netherlands, Ireland, Belgium, Russia, Spain, the Czech Republic, Romania, Hungary, France, Paraguay, Argentina and Australia - where they have also premiered works by composers Marco Betta, Aldo Clementi, Francesco Pennisi, Alessandro Solbiati and Giovanni Sollima.

Maria Pia Tricoli, Gaetano Adorno and Carmelo Dell'Acqua have won numerous prizes at national and international competitions and are all teachers at the Vincenzo Bellini Conservatory in Catania.

Več o bogati zgodovini Križank si lahko preberete na
You can read more about the rich history of Križanke at:

DARILNI BONI GIFT VOUCHERS

Darilo, ki razveseljuje vse leto.
Gift that brings joy all year round.

Doživite več -
**Naložite si aplikacijo
Festivala Ljubljana**

Experience more -
**Download the Ljubljana
Festival application**

8. ZIMSKI FESTIVAL 8TH WINTER FESTIVAL

20. februar 2024–2. marec 2025
20 February–2 March 2025

Cankarjev dom in Slovenska fiharmonija
and Slovenian Philharmonic

V sodelovanju z
In collaboration with:

REGIONE SICILIANA
ASSESSORATO REGIONALE
DEI BENI CULTURALI E
DELL'IDENTITÀ SICILIANA
Dipartimento Regionale dei Beni
Culturali e dell'Identità Siciliana

Glavni sponzor
General sponsor:

SAVA
ZAVAROVALNICA

Glavni medijski sponzor
General media sponsor:

DELO

**Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu.
The Ljubljana Festival reserves the right to alter the programme.**

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, november / November 2024

Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Ureditev programov / Programmes edited by: **IVANA MARIČIČ**

Besedila / Texts: **DAVIDE PULVIRENTI**

Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o., LUISA ANTONI**

Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**

ljubljanafestival.si

www.facebook.com/ljubljanafestival

www.instagram.com/festival_ljubljana/

www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana

www.linkedin.com/company/festival-ljubljana

www.tiktok.com/@ljubljanafestival